

ТУРЦИЯ

—○○○—

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСИТА НА НАРОДЪТЪ.

—○○○—

ТУРЦИЯ излязува сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята по царската поща, е 4 бѣли мецидіета; вънъ отъ имперіята, 5 бѣли мецидіета. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са относитъ до редакціята са надписуватъ до Н. Генюича и Н. Р. Славенкова. Външните настоятели отговарятъ за вѣстникътъ. Подписката за спомоществованіята става направо въ Цариградъ—Галата при издателити.

26 АВГУСТЪ (ПО НОВИ СТИЛЪ)

—○○○—

5 РЕБЮ. 16-АХИРЪ 1282 ОТЪ ЕГИПТА.

ЖЕЛѢЗЕНЪ ПЪТЬ ОТЪ ВАРНА ДО РУШЧУКЪ.

Издаваніе на акціити запазени за отоманската имперія споредъ вадетата на актіитъ на отстъпката.

Публиката са извѣстѣва чи подписуваніята на акціити за желѣзниятъ пътъ отъ Варна до Рушчукъ запазени за Турція ще са отворятъ отъ 1 Септември дѣто иди споредъ слѣдующити условія:

Акціити сѣ отъ 22 турски лири (20 лири стерлинни) които ще носятъ файда по 5 за стотѣхъ на годината, гарантирана отъ правителството.

Тѣ са издаватъ съсъ цѣна по 13 турски лири и 20 гроша (лири стерлинни 12).

За сѣка една акція ще са давѣтъ когато са подписува 5½ турски лири, отъ които 3 лири турски 30 гроша ще представляватъ залогѣтъ а отъ турскити лири 20 гроша ще представляватъ първото вписаніето на парити.

Остатѣкътъ който са вѣскача на 7 т. л. и 70 гр. ще са поиска послѣ иброеніето на парити ще стани въ сѣщото врѣме когато станѣтъ апелити които ще са направятъ въ Инглитера и за които ще са даде извѣстіе въ мѣстнити вѣстници.

Подписвачити ще иматъ право да платѣтъ напълно своити акціи споредъ цѣната на подписваніята (турски лири 13 и 20 гр.).

Когато са прави линіята файдата по 8½ на стотѣхъ за година върху дадената сума ще са заплаща на сѣко тримѣсечіе въ Цариградъ и Варна при Господа К. С. Халсонъ и сѣдрукіе, банкери на компаніята.

Като туку са свърши линіята, акціити ще са радуютъ съсъ файда по 8½ за стотѣхъ на година (върху даденіята капиталъ) гарантирана отъ правителството, и ще земѣтъ участіе въ сѣчкити кярови които ще могатъ да са усѣществѣтъ.

Подписката е отворена:

Въ Цариградъ при Господа К. С. Хансонъ и Сѣдрукіе

Въ Рушчукъ и Варна у писалищата на прѣдпрѣмачити.

Запискити за акціити ще са давѣтъ на сѣчки подписвачъ срѣцу заплащаніето на 5½ турски лири за сѣка акція.

Както са обрѣкохми миналата недѣля, ний обнародвахи днесъ на цѣло броншурката на докторѣтъ Пиянери. Ти съдържава много важни работи които сѣ нужни да ги знай сѣчки въ днешнити обстоятелства, и за това ний отложихми за до недѣля другити си ма-

териали, само и само да послужимъ на съотечественницити си.

Нашити читатели трѣбува да я прочитѣтъ съсъ голѣмо вниманіе за да знайтъ какъ трѣбува да са варлятъ, да са хранятъ и да са лѣкуватъ; защото холерата е една болестъ която не удри освѣнъ оиія които незнайтъ да са вардятъ.

Ний испроваждахи до външнити си настоятели по много листови отъ послѣднитъ и сегашнитъ бройови на Турція и ги молимъ да благоизволѣтъ да ги прѣснатъ по сѣчкити класови на народѣтъ. Намѣреніето ни е да му послужимъ колкото ни иди отрѣцѣ въ едно критическо обстоятелство, както сегашното.

ПРЕДУПАЗИТЕЛНА И ИЗЦѢЛНИТЕЛНА МЕТОДА ЗА ХОЛЕРАТА. (1)

МЕТОДА ЗА ЛѢКУВАНІЕТО НА ХОЛЕРАТА.

Единъ боленъ, каквато и да бѣде немощта му, трѣбува да са лѣкува нѣ само отъ единъ лѣкаръ, нѣ още той има нужда да са глѣда и отъ фамиліята си и отъ други служебни хора. Тая пужда са осѣща още по живо когато болѣстѣта, по естеството си, е тежка, опасна и съсъ единъ бързелливъ ходъ. Холерата са намира въ сѣщата категорія. Понеже когато владѣй тая болестъ на сѣкнго можн да доди на главата за да глѣда нѣкого, ний мислимъ чи има една висока важность щото сѣки да са научи и да знай съсъ какъвъ начинъ трѣбува да глѣда единъ такъвъ боленъ; спречъ да знай какнго трѣбува да прави до дѣто доди лѣкаритъ и съсъ какъвъ терпѣнъ трѣбува да извършува нѣговити заповѣди. Ний мислимъ прочее чи правимъ едно нѣщо твърдѣ полезно като изложимъ тука правилата които трѣбува да са слѣдуютъ когато глѣдахи болнити отъ холерата.

Първото нѣщо потребно за да глѣдахи болнити е да знаимъ (накаръ и да не смн лѣкарни) главнити знакови (сингоми) които учредѣтъ или убаждаѣтъ ударѣтъ на холерата, за да можимъ да дадемъ на болнити първити домашни грижи, и то съсъ единъ благоразумѣнъ начинъ да не би да въспремъ по късно лѣкуваніето на докторѣтъ. Понече, трѣбува да са грижимъ да забелѣзвахи внимателно ходѣтъ на болѣстѣта въ първитъ ѣ периодъ за да раскажемъ послѣ добръ на докторѣтъ който ще го лѣкува. Ето скратеното описаніе на главнити знакови на холерата които смалихми за да можн сѣки да ги разбере, и чи съсъ малко вниманіе да можн и сѣки да ги запомни.

Хората вѣруютъ въобще чи холерата щѣка сѣкоги внезапно човѣцити и ги прѣкарува въ една минута отъ едно добро здравіе на една отчаянна агонія. Това не е неиніята обикновенъ вървежъ; напротивъ болѣстѣта заѣаща по често отъ едно малко нерасположеніе което трай единъ, два, три или четири дена и което

не възбранива обикновенно никого да ходи по работити си. По злощастіе, това сѣкидневно заниманіе прави да не са държи чикаква свѣтка и болніята са мисли чи не е фанатъ още отъ холерата. Въ това първо нападаніе, нерасположеніята са улакува отъ една всеобща слабостъ; той усѣща едно тежко чувство на главата си; има единъ замеджѣосанъ глѣдъ; върти му са свѣтъ по нѣкоги; отъ прѣме на врѣме страхува са да не би да падни нѣйде по пѣтитъ; има наклонности да бѣлна и отиращеніа да лѣде; отлага сѣчкото за послѣ и осѣща вѣтаръ въ червата си. Една жива жеднотія го мжчи; той усѣща пълнотъ и разширочителность въ главната частъ на коремѣтъ си, съсъ лѣки болки, и испразненіята заѣацѣтъ да ставѣтъ по чести и по изобилни отъ колкото обикновенно; по сѣчкото му тѣло забелѣзвахи тогазъ една блѣднотъ и едно всеобщо истудуваніе. Твърдѣ важно е да обрѣцахи едно голѣмо вниманіе на тѣ първи знакови, защото болѣстѣта, лѣкувана въ началото си, можн твърдѣ лесно и въ малко врѣме да са исцѣли; нѣ ако и немаримъ въ първитъ ѣ периодъ, тя направл бързелливи усѣпки и туря животѣтъ на болніята въ най голѣма опасность. Подъ властѣта на тѣ обстоятелства, всеобщата слабостъ са умножава до толокосъ щото болніята неможн веки да стон на крака; вѣтрѣшнити болѣсти ставѣтъ по силни, по чести и слѣдуютъ сѣкоги; на това отгорѣ лиждахи да са притурпи и единъ изобиленъ и честъ бѣловчъ отъ една бѣла матерія, подобна на убиствено мѣлко; въ сѣщото врѣме бѣловчѣтъ са придружава и билл предшествува са отъ единъ силенъ сюрсюлюкъ отъ бѣли, снѣговидни и непрозрачни матерія, както оризената вода, или въ нѣкои случаи, съсъ боя блѣдна и червена каквото е боята на тринадцилѣтъ. Въ тои периодъ на болѣстѣта сѣчката изнакшность на тѣлото и най много лицето представляватъ особни и характеристически променѣнїи. Очити хлѣтнуватъ и са глѣдѣтъ сухи и засѣхнати; около тѣхъ излязува единъ широкъ обжѣръ синкавъ както оловото; поглѣдѣтъ е скърбенъ, глунавъ, клѣпачити, разширочени; бузити влязуватъ на вѣтрѣ както на единъ старецъ, лицето зема една боя пенелчина, джукити и крагѣтъ на носѣтъ ставѣтъ сини и черновидни; една голѣма студъ заѣаца да са усѣща по рѣцѣти и по колѣнити и са распространива тутакси по сѣчкото тѣло което са покрива завчасъ съсъ една боя синкава и червовидна и най много по краищата; сини болки послѣдуютъ една подиръ друга и бържи които приличѣтъ на бодежѣти и са усѣщѣтъ въ кѣжкити и въ лѣжницата на стомѣхѣтъ; изникѣтъ истинува гѣй сѣщо както и небето на устата; болніи прѣкарува нетърпими мжчи за вода, и поврѣща много често това което пий. Гласѣтъ става слабъ, треперливъ, и зема единъ звукъ свѣсѣмъ особенъ и характеристически когото наричатъ за това холерически гласъ. Джханіето става мжчно. Главната жѣла които са явява най напрѣшъ слаба и честа, става най сѣтѣнъ нечувствителна на пипаніето; похити на

рждѣти и на краката са обгръщатъ съсь една бол синкава и черновидна и са прикриваватъ. Кожата на прѣстиги са збръчва на джлжана и ако направимъ една згжнка, като я стиснемъ помежду два прѣста, тя съхранява згжнката и подиръ стискаието ѳ: отъ тука можимъ да забелѣжимъ чи тя е изгубила веки животворното еластичество. Обикновено, болнитѣ отъ холерата не ходятъ по ванѣ да пикаятъ. Слѣдъ едно врѣме по много или по малко дълго, бълвочити, сюртюлюкътъ и болкити на колѣннѣти прѣставятъ, нѣ болестята слѣдува да е студена както едно мртво тѣло; подиръ това той бандисува и умира. Такива сж главнитѣ знакови които представлява холерата когато има смъртоносно слѣдствие. Нѣ ако болниятъ, благодарение на едно ликуваніе добръ разумно, сполучи да са нацѣли, тогавъ са явяватъ други добри феномени. Спрѣзналата студъ която бѣше обгрънала врѣхнината на тѣлото заваца да са смалвава чакъ додѣто кожата са покрѣй съсь естественната си топлина; жилити са поправятъ и придобиватъ сила; лицето зема пакъ естественниятъ си изгладъ; очити прѣставатъ отъ да сж хлжтвати; синкавиѣтъ обржчъ който ги обгръщаше, исчезува; бузити земжтъ пакъ първоначалната си форма; кожата дохожда пакъ на природната си бол, какво предъ ударѣтъ на болестята; збрѣчнѣти на краката и на рждѣти исчезуваѣтъ; бълвочити и болкити по стомахѣтъ прѣставатъ; сюртюлюкътъ умалва; изходящити матеріи не биватъ веки бълвочидни, но желтоници, което е добро нѣщо. Мюхюрѣтъ на пикочѣта са поправя и често единъ всеобщъ потъ, който туря край на болѣстята, дава на болниятъ първото му здравіе. При сичко това, болестята не са отнася съкоги споредъ горензложенити начини, макаръ и да са излѣкува. Случава са чи болниѣтъ са заца вѣ едно истинско тряскаво състояние; жилити ставатъ корави и честни; кожата зема повече топлина отъ редовната си, болниѣтъ са уплакува отъ главоболіе; свѣтлината го заслѣпява; лицето става бласкаво и червено; усѣща мажнотіи въ джханіето, малко кашлица, бевіи на сърцето и билл по нѣкоги липсуваніе на умѣтъ. Въ прижжтветіето на такниѣ знакови трѣбува безъ забава да никамъ докторъ и да му убавимъ точно това дѣто е станало; защото въ подобни случаи съществуванието на болниѣтъ са намира веки компромитирано, и една нова забава на медицинскити помощи ще можѣ да докара смъртѣта му. Споредъ това кратко изложение на главнитѣ знакови на холерата, сѣки ще можѣ да си направи една ясна идея за да можѣ въ нужно врѣме да даде първѣти грьжи на онѣи които са разболѣватъ.

Подиръ това, нѣи искаимъ да покажимъ въ малко думи какъ трѣбува единъ пардачъ на болнитѣ да глѣда одного холерика. Неможимъ да упорствувамъ твърдъ върху нужността да припознаимъ колко е необходимо да са противоположимъ на ходѣтъ на тая болестъ въ първѣти минути на поѣвяванието ѳ; защото когато я предваримъ ликуваніето бива по лесно. Нѣ ако са забавимъ да дадемъ първѣти грьжи на болниѣтъ, тогавъ смъртѣта дохожда твърдъ често. То е забраненіето на това правило което е причината за голѣмото измиране на хората по онѣи страни дѣто е царувала тая болестъ. Когато муйимъ или когато видимъ чи холерата са е доѣвила въ единъ градъ или въ нѣкоя страна дѣто са намирани и нѣи, трѣбува да испитувамъ съсь голѣмо внимание въ фамилиити си ако нѣкои отъ членонити е усѣтилъ първѣти знакови на тая болестъ, такниѣ какниго са описана по горѣ. Трѣбува твърдъ добръ да глѣдаме блѣдността на лицето, синкавиѣтъ обржчъ около очити, като първи знакови, като единъ нишанъ почти сигуренъ за поѣвяванието на холерата въ

човѣкѣтъ. На минутата когато са пригладжѣтъ тѣи синтоми, трѣбува да постелимъ на болниѣтъ да си лѣгни въ една камара добръ покрѣта, суха, срѣднѣ, като отбѣгнуваимъ въ сжщото врѣме щото тая камара да не зема много вѣтъръ. Зимно врѣме трѣбува да стоплиимъ камарата съсь една соба била прѣстена, била жедѣзна, или съсь мангалъ накладенъ съсь юмюръ отъ дърва добръ изгорени; лѣтното трѣбува да са стопли предъ да туримъ болниѣтъ. Още добръ ще сторимъ да туримъ едно занощено платно подъ чаршавѣтъ на ятакѣтъ, защото често сюртюнѣтъ бива толкосъ силенъ щото болниѣтъ нѣма врѣме и да убади. Бѣднитѣ класови трѣбува да са служатъ нѣ съсь вълнени и памучни шелтета, нѣ съсь пѣлвени; съсь тои начинъ тѣ ще избѣгнатъ разноскити въ които ги вкарува честотата на ходеніето по ванѣ на болниѣтъ. Освѣтъ това, твърдъ нужно е да имамъ въ рждѣти си двѣ чаши (пахари) за да прибирамъ съсь единѣтъ бълвочити, а съсь другѣтъ, дрисацити.

За да избѣгнимъ сѣко ново настипуваніе, не трѣбува да позволиявамъ хичъ на болниѣтъ да слизува отъ ятакѣтъ си за нуждити си. Болнитѣ, свалени на постелката си, трѣбува да са глѣдѣтъ отъ едно или двѣ лица; едно голѣмо чело ще докара баркотіи. Холеричити нмжтъ съкоги голѣма жеднотіа. Огнотелно за това, трѣбува на часѣтъ да удовлетворявамъ на исканиѣта нмъ, до толкосъ повече, чи изобилнитѣ питиета учреджѣтъ едно отъ главнитѣ изцѣлителни срѣдства. Предъ да доди лѣкарѣтъ, трѣбува да давамъ на болниѣтъ да нѣи често топли нѣща, нѣ нѣ студени. Трѣбува да му давамъ топли питиета да ги нѣи както жожонъ, лай-лай кучица, ружмаринъ и други такниѣ, по половинѣ чаша на сѣки осемъ или десетъ минути, ако жеднотіята бѣди твърдъ силна или нѣ, споредъ нѣговитѣ желаніи.

При сичко това, тѣи срѣдства не трѣбува да са употрѣбаватъ освѣтъ въ първѣти периодъ, сирѣчь въ тоя който предшестува периодѣтъ когато човѣкѣтъ става студенъ като лѣдъ; защото въ тоя последенъ периодъ твърдъ полезно е да са служимъ съсь студени нѣща, както са е правило съсь успѣхъ въ Русіи у Раконъ на 1828, и по кжсно въ Берлинъ отъ докторѣтъ Каспера и въ Паризи отъ докторѣтъ Рекаміера, съсь цѣлъ да са възбужда едно противодѣйствиѣ. Нѣи сѣцити въ Венеція и по послѣ въ Цариградъ давахми лѣдени нѣща чрезъ устата ѣ за растриваніе, както да укротимъ нетърпимата жеднотіа на болнитѣ тѣи сжко и да докараимъ чрезъ лѣденитѣ растриваніи тая малка животворность която имъ оставаше; и чрезъ това нѣи подражавимъ срѣдствата които са употрѣбаватъ за смързналити човѣци които са състоятъ да аацацаимъ най-напрѣшь отъ лѣдѣтъ като мивуваимъ постепенно до снѣгѣтъ, до студената вода, до хладновидната вода и най-сегнѣ до по топлата вода за да сполучимъ едно противодѣйствиѣ.

Едно друго срѣдство отъ едно общо употребленіе въ ликуваніето на холерата и върху което глѣдачѣти по ситалата и по кжстити трѣбува да са най добръ упражнени, сж растриваніята. Растриваніята са употрѣбаватъ тогавъ когато студината обгръца тѣлото и най много браніцата и чи жилити на рждѣти ставатъ тѣнки и нечувствителни. Когато тѣи знакови са явжтъ, трѣбува тутакси да са уловимъ да растривамъ, безъ да чакаимъ били и хикиминѣтъ. Болниѣтъ ще са растрива съсь едно парче флавеца, или една четка, или ижжъ съсь едно парче лѣдъ по колѣнитѣ, по кръстѣтъ, по рждѣти и по гърбѣтъ около десетъ минути непрестанно; това дѣйствиѣ трѣбува да си имамъ грьжата да го правимъ на сѣки

половинѣ сахатъ. Въ сѣки случай, растриваніята трѣбува да ставатъ сухи. Нѣ когато врѣхнината на тѣлото бѣди твърдъ студена, тогавъ трѣбува да натопявамъ флазеленото парче или четката въ оцетъ студенъ или друго нѣкое спиртно питіе което хикиминѣтъ ще предниши. Когато правимъ растриваніята, трѣбува да внимавамъ много будно да не бѣ да отгвѣимъ болниѣтъ за да го изложимъ на студѣтъ който е сѣкоги вредливъ; и това нѣи ще слѣдуваимъ сѣ тѣи до дѣто доди една сладка топлина на кожата и са съземжѣ жилити. Разумѣва са чи това нѣи трѣбува да правимъ тѣи ако лѣкарѣтъ не ни заповѣда да правимъ друго ликуваніе. Едно срѣдство да докараимъ пакъ тоничната, са състои да туримъ подъ краката на болниѣтъ стопленъ пшасакъ, или горѣнци тухли обити въ парцали, като отбѣгнуваимъ щото тѣи вещества да не биватъ толкосъ топли за да произведжѣтъ нѣкои изгориваніа по краката му; освѣтъ това можимъ още да туримъ и на кръстѣтъ и подъ мишцити му шишета пѣлни съсь топла вода.

Понеже ликуваніето на тая болестъ изискува често употребяванието на пейницити и на якити, твърдъ полезно е щото онѣи кжсити глѣдаѣтъ болнитѣ да знаѣтъ терпѣнѣтъ съсь който трѣбува да са употрѣбаватъ тѣи срѣдства. Пейницити са турятъ съкоги по главата и по утробата. Предъ да ги туримъ, трѣбува да умѣимъ най напрѣшь мѣстото дѣто ще ги туримъ съсь захаросана вода; когато ги туримъ на утробата, трѣбува да внимавамъ добръ щото да не бѣ никакъ да го оставимъ да настипи. Щомъ са дигнати пейницити теченіето на кръвѣта ще са улесни още съсь една лапа отъ мѣлко или съсь сюржеръ намокренъ съсь топла вода.

Добрь е още да знаимъ да правимъ и да приготвѣимъ синнапизмити за да ги туримъ въ дѣйствиѣ когато тѣлото заваца да истипува и безъ да чакаимъ хикиминѣтъ. Синнапизмити са правятъ като земемъ двѣ или три онци (1) синнапово обраніе, да земимъ пакъ толкосъ мая и половинѣ онци збита солъ които трѣбува да разбѣрѣамъ съсь едно доволно количество силенъ оцетъ; подиръ това трѣбува да туримъ това тѣсто върху една книга или платно и послѣ да налагаимъ на показаннитѣ части. Трѣбува да оставимъ синнапизмити да дѣйствуватъ до два или три часа додѣто произведжѣтъ едно умноженіе на топлина, на червенина и даже болезнина по странити дѣто сж са турали.

Колкото за якити не трѣбува да ги туримъ освѣтъ когато ни заповѣда нарочно докторѣтъ. За да улеснимъ тѣхното дѣйствиѣ, трѣбува да умѣимъ и да растрѣимъ съсь оцетъ страната дѣто ще стани приложението и да ги стегнимъ съсь начинъ щото да стоятъ въ съвършенно прикосновение съсь кожата презъ сичкото потребно врѣме, което са изминая помежду осемнайсетъ и двайсетъ и четри сахати. Когато мюхюрѣтъ (сидикъ канугу) са образовали, тогавъ трѣбува да ги удържимъ на около съсь пожица за да го испразнимъ; подиръ това ще туримъ върху раната натопени листови въ кравишко масло или желти мехлеми ако хикиминѣтъ не заповѣда да са туримъ нѣкоя влажногонна (еписпастическа) помада. При сичко това трѣбува да знаимъ чи когато болнитѣ сж погрозени въ едно дълбоко бандисуваніе и не усѣщѣтъ никакъ дѣйствието на синнапизмити и на якити и чи тогавъ ако ги уставиимъ да дѣйствуватъ твърдъ много врѣме, можжтъ лесно да докаратъ гангреньтъ (живеница). За да избѣгнимъ това зло трѣбува да нагљжѣдаимъ съсь внимание дѣйствието на тѣи прило-

(1) Една онція има 8 драма.

женія, и когато видимъ чи синапизмита сж произвели по страната дѣто сж биле турени една топлина по-голяма отъ топлината която съществуваше отъ напредъ и чи кожата е станала червена, трѣбува да ги махнемъ и да туримъ на сѣщото мѣсто кравнишко масло или желти мехлеми и да известимъ завчасъ на хикимити. Когато кожата земе природната си бол, трѣбува да спремъ употребѣнето на растриваніята и на възбудителни лапи; болніятъ ще са остави да си почива на леглото, и ако потѣтъ зафанн да са явява, трѣбува да му даваме въ сѣщото време и нигіеа които да не сж нити много топли, нити много студени, като внимаваме будно да не би нѣкакъ да го откриймъ за да прѣкъснемъ това спасително дѣйствиє на една природна криза.

Често са случавъ чи въ теченіето на тѣя болестъ докторътъ заповѣдува да са правятъ хладновидни и паровидни бани. За първити трѣбува да са служимъ съсь едно обикновено корыто което са туря турни леглото, като внимаваме сѣкоги да не би нѣкакъ да оставимъ болніятъ да настани; водата на банята не трѣбува да бѣди нити много топла, нити много студена, и най доброто е да и мѣримъ съсь термометръ до двайсетъ и осемъ градусъ Реамуръ. Когато болніятъ влѣзи въ банята, трѣбува да покрѣимъ коритото съсь единъ чаршавъ или по-добрь съсь една вълнена покривка. До когато болніятъ стонъ въ банята, двама души трѣбува сѣкоги да са намиратъ при него за да му дадѣтъ помощъ въ нужно време и да го извадятъ на минутата ако би нѣкакъ да го фани бѣлладисуваніє или му стани нѣкоя друга случка. За стоженіето въ банята трѣбува да са слѣдува толкось време колкото даде хикиминитъ. Разбира са чи това трѣбува да правимъ тѣй ако не стани нѣкоя случка, споредъ както са каза по-горѣ и ни принуди да го извадимъ. Щомъ излѣзи отъ банята, болніятъ трѣбува да са избѣрши и утрѣй добрь и да са тури послѣ въ леглото си, което трѣбува да бѣди отъ напредъ добрь стопленъ.

Банити отъ нара са правятъ въ леглото съсь една апарила която са състои въ единъ видъ на канакъ който образовава една люлка отъ завоцено платно и са тури върху леглото като покрѣимъ сикото тѣло на болніятъ и оставимъ само главата му на вѣнъ. Подиръ това, трѣбува да зафанимъ да увѣждаме парата вѣтрѣ въ ятакътъ чрезъ единъ електрически юнкъ който излѣзува отъ една малка машина изнамерена нарочно за това нѣщо. Лѣкарътъ ще стори добрь да присѣтствува на тѣя баня и да назначи самъ колко време трѣбува да трай. Подиръ банята болніятъ ще са утрѣй съсь сичкити потребни грижи и ще са тури въ единъ други кровать добрь стопленъ.

Често са случавъ чи докторътъ заповѣдува да са правятъ студени припирни по главѣтъ. За това отгорѣ земами единъ мюхюръ когото напълнями съсь надробенъ ледъ и го турями върху челото и на върха на главата на болніятъ. И когато са стои трѣбува да си имамъ грижата да туримъ други.

Въ случай на лютъ изумиваніє, лицата които са турени за глѣданіето на болніятъ трѣбува да внимава добрь да не би да са утрепи, или са удари на нѣкоя страна. Тѣ трѣбува да са трудатъ да го успокоятъ съсь сладки приказки. И ако срдствата на канцардисуваніето не сполучатъ да го припротѣжъ, тогасъ трѣбува да го накараме на сила да легни на постелката си като му вържимъ рѣцѣти и краката за да не шавъ. Нѣ когато прибѣгнемъ до тѣя срдства на боюрдисуваніє, трѣбува да ги правимъ съсь потребити предпази; защото застрашаваніето и лютити срдства сж и

само противни на сичкити начала на човѣчината, нѣ още тѣ могатъ да направятъ болестта отъ най опасити.

Една крайна длѣжност която лицата които глѣдатъ болнитъ, не трѣбува въ нѣкакъвъ случай да немаритъ, тѣе да имъ даватъ съсь най голѣма точностъ лѣковити предписанія отъ докторътъ и да забѣлзватъ дѣйствіята които произваждѣтъ за да му ги убѣждатъ послѣ.

Колкото за хранити, трѣбува да знаимъ чи въобще холеричити трѣбува да са въздржатъ съвършенно когато състояніето имъ е тежко, и най много когато имѣтъ студенина по тѣлото си и бѣлвочи. Можемъ да имъ даваме малко чорба само тогасъ когато видимъ чи състояніето имъ стани по-добро. Нѣй поржчювами накъ като едно голѣмо срдство за чистотіята на креватътъ, употребеніето на едно завоцено платно подъ чаршавѣтъ на леглото на болніятъ. Още, трѣбува на минутата да измивамъ и да истъркувами съсь пѣськъ странити на дѣскити които сж са нацѣлали съсь дрисацити и бѣлвочити на болніятъ; трѣбува да туримъ на часѣтъ на страна дрехити оскернени отъ болніятъ и да ги ушеремъ колкото е възможно по скоро.

Въздухътъ на камарата трѣбува да са подновява толкось често колкото можемъ. Тѣй, отъ време на време, и най много слѣдъ дрисацити, трѣбува да отварями нѣкой прозорецъ или вратата, нѣ трѣбува да внимаваме щото вѣтрѣтъ който ще иди отъ вратата или прозорецѣтъ да не отива направо сръщу болніятъ. За да учистимъ въздухътъ, можемъ още да са служимъ и съсь распуиваніє отъ оцетъ които са правятъ като фърлями оцетъ на едно топло желѣзо, нѣ въ червено, зашто въ тоя послѣднитъ случай оцетѣтъ загабѣ силата си и са разваля. Нѣй неудобрѣвами никакъ употребеніето на клората (растеніє) за да изчистимъ камарити на холеричити: нѣй мислимъ произведеніята на това вещество като твърдъ вредителни за дѣханіето.

Когато много членови отъ една фамилія са ударитъ отъ холерата, трѣбува колкото е възможно по скоро да туримъ сѣки боленъ въ една отдѣлна камара. Нѣ ако нѣмами много камари и сми принудени да ги туримъ въ една, тогасъ трѣбува да избѣремъ по голѣмата отъ оданити които имамъ и да туримъ креватити по три колачи растоієіє единъ отъ други; зашто оинтностѣта е доказла чи сѣки пѣхтъ когато едно голѣмо число болни сж са струпували въ едно тѣсно мѣсто, сичкити сж умирали безразлично.

Тавизи сж главнитѣ правила които сѣки баща на фамилія трѣбува да знай за да можъ да даде потребити грижи на оинъ отъ вѣжната му които би сж ударили отъ холерата. Успѣхътъ на излѣзуваніето зависъ отъ точното назеніє на тѣя правила.

Нѣй исками да притуримъ на тѣя правила нѣколко думи върху предуазителнитѣ срдства които една тридѣсѣтогодишна опитностъ върху естеството на болестѣта ни накара да признаимъ за сигорни да сѣмнатъ заразителнитъ коренъ на холерата който намира въ дрѣхити страдателни водачи.

Тѣя предуазителни срдства са състоятъ въ нѣкои вещества които трѣбува да туримъ по тѣлото си, или които служатъ за да правимъ едно нигѣ съсь което да можемъ да сичимъ лицето и рѣцѣти сѣва сугрина предъ да излѣзимъ отъ домѣтъ си и което дѣйствува като едно прогнвоутровіє на коренѣтъ на холерата.

Освѣнъ тѣя предуазителни срдства, има още единъ цѣръ отъ едно неопгрѣшимо слѣдствіє когато гои са зема презъ трѣти или чѣ

твъртити първи дни които предшествава въ развитіето на холерата, сирѣчь въ растоієієто когато чевѣжѣтъ прифаща коренѣтъ на болестѣта. които са известна чрезъ предварителни знакови, които съставятъ първото явяваніє на болестѣта. Тѣя знакови сж слѣдѣющити: една лека болка по главата, неманіето на ицахѣтъ и едно расположеніє къмъ сюргюнѣтъ, безъ да го имамъ на часѣтъ. И тѣя знакови биватъ въобще толкось слаби щото, безъ обстоятелствата на присѣтствіето на холерата въ страната дѣто живѣимъ, не щемъ да обѣримъ и никакво вниманіє, и при сичко това нѣй неможимъ да избѣгнемъ болестѣта и нѣинити странини слѣдствіа освѣнъ когато ги бѣлладисувами и земемъ на време потребити мѣрки.

Когато единъ човѣкъ забѣлжи чи има горнитѣ знакови, за да са избави отъ тѣхъ по скоро, той трѣбува да земе на първѣтъ день двѣ онци маслино добро масло размѣсено съсь сокѣтъ на единъ половинъ лимонъ, и да испій още отъ горѣ нѣколко чашни чай или ружмаринъ, или лай-лай-кучица. Той трѣбува да държи една строга дієта. Подиръ това, той трѣбува да зема сѣки день двѣ малки лѣжичи микстура (лѣкъ размѣсенъ съсь разни вещества) противохолерическа. Като направи това, ако споменѣтити знакови изчезнѣтъ, тогасъ той можъ да са глѣда за сършенно излѣкуванъ и да отиди да си глѣда работити. Единичката придупаза, която трѣбува да земе, е да носи една фланела на тѣлото си или, ако нѣма фланела, да припаши единъ вълненъ поясъ който да обвива кръстѣтъ и тѣрбухѣтъ.

Относително за противохолерическата микстура (лѣкъ) нѣй са натоварихи сами да я приготвятъ, и слѣдъ като я приготвимъ, ще изложимъ подробно въ мѣстнитѣ вѣстници сѣ какъвъ начинъ трѣбува тѣ да са употребява.

Докторъ Ф. Панери.

ВИДИНЪ, 28 Юлія. — Тѣя дни една голѣма съблазнъ стана въ градѣтъ ни. За неѣ нѣй сми длѣжни накъ на фанаріоскити владци които патриаршіята не прѣстава да проважда по цѣла Бѣлгарія, безъ съчувствіето на народѣтъ.

Нѣй сми сѣкоги наскѣрбени Г-не Редакторе, ваго четемъ по вѣстинцѣти подобни съблазни, нѣ още повече сми наскѣрбени когато сми очевидни свидетѣли. Нѣ като познаваме жестокостѣта на Великата Черкова нѣй ги отдаваме на нѣинити безчовѣщини, и плачимъ за сѣдбата си, като глѣдами царското правителство да не зема подъ серіозно вниманіє поѣвяваніето на подобни сцени, които произвеждѣтъ вѣселенски отвращенія!

Вѣй знайте какъво са бѣше случило предъ нѣколко прѣме съсь владиката Пансія и населеніето. По причина на лошавото му поведеніє, населеніето бѣше станало накракъ за да го замѣни съсь единъ други. Слѣдъ много борби и жалби, той са повнѣа въ Цариградъ отъ страна на патриаршіята за да са сѣди Той стана и отиде въ столицата. Нѣ намѣсто да го сѣди, патриаршіята му дава нови наставленія и го проважда накъ за градѣтъ ни. Подиръ малко тѣ проважда двама владци за да разглѣдатъ уплакуваніята на жителити. Тѣ ги управдаха; тѣ испратиха два махзара чи жигелити нерачѣтъ Пансія. Патриаршіята не ае въ уваженіє тѣя махзари: намѣсто да го повнѣа, тѣ му проважда едно писмо въ което го кани да стон на мѣстото си.

Това писмо, Г-нъ Пансія поиска да го прочете и въ черкова предъ народѣтъ. Той накара единъ попъ за това. Попѣтъ са въскачюва на анбонѣтъ и зафаща да го чете. На-

родът са дига и извиква да сирь и да слъзе доло. Ний нецмъ владиката, притурн той. На това отгоръ едно мекере казува на пона да чете; които не ще да слуша, нека излизе отъ черковата; народътъ излизе тутакси. На това народно движение, двама касани, подизници на владиката, са спущатъ да биятъ народътъ и да го задържатъ въ черковата, Тия касани ядаха единъ добъръ даякъ когото ще помнятъ презъ сичкиятъ си животъ; тѣ са извадиха и отъ черковата на дворътъ. Владиката вижда че работата става тежка; той са участюва отъ черковата бържи бържи и побегнува въ митрополіята си. Народътъ който бѣше до 400 души, го последува чакъ до митрополіята като викаше: на дворъ владико, не цемъ та веки. Нѣ той свари да пристигни до митрополіята и да са заключи вътрѣ!

Народътъ стои около половинъ сахътъ до вратата на митрополіята. Въ сжщото врѣме той са мажеше да отвори портити. На тал минута заплитата пристигватъ и распръснуватъ населението!

Телеграфъ са удари на Митхатъ наша за тѣ безредби, и са викаше да доди самъ за да расправи тѣ работи. Той тръгна въ еки отъ Рущукъ. Дохожданието му са учакува днесъ, утрѣ.

Вижте, Г-не редакторе, какви съблазни ставатъ въ градътъ ни отъ страна на фанариотските владци. Тѣ сжщити съблазни сж ставали въ Рущукъ, въ Шуменъ, въ София и ний са чудимъ какъ царското правителство да не земе до сега мѣрки собствени да забранатъ подновяването на подобни сцени!

Ний са намираме днесъ на една епоха която задължава не само човѣкътъ частно, нѣ и правителствата въобще, да почитатъ свободата на съвестта. Ний виждаме тука съвсѣмъ другояче. При пълноти си права които имаме да си искаме Българинъ владика, при широка та свобода на съвестта които ни даде Н. Ц. В. Султанътъ чрезъ Хати-Хумаюнътъ, ний не знаемъ на какви темели са основава патриаршіята за да ни налага владци които ний отблъснумами най общенародно.

ФРАНЦИЯ.

Сичкити работи сж спрени днесъ въ Франция. Дипломатити сж виждатъ да сж отложили сичкити международни занимания за зимата или по-добъръ за годината дѣто идди. Министрити и чиновницити са намратъ почти сичкити по селата. Императорътъ отъ своя страна не прави освѣтъ расходки и всекъвои по най-добрити мѣста.

Една телеграма отъ Парижъ дошла въ градътъ ни извѣстива чи Императорътъ който бѣше огнишелъ най-напрешъ на Нюмберъ и послѣ на Шлонъ дѣто, сѣка година ставатъ талими, са завърналъ веки на Сентъ Клюдъ. Отъ Сентъ Клюдъ Н. В. са такмилъ да отиди за Биарицъ.

АНГЛИЯ

Една телеграфическа депеша, която доди онзи день отъ Лондра, ни извѣстива наменуването на лордъ Люнса, запълномощенъ и извъреденъ посланикъ на Велика Британія при Отоманската Порта, на мѣсто Сиръ Ханри Булвера.

Безъ съмнѣние това променѣние на Сиръ Ханри Булвера, който е придобилъ една голѣма опитностъ въ работити на Истокъ трѣбува да има своити тайни. Нѣ ний неспайми още нищо положително. Споредъ казаніето на нѣкой вѣстници той си бѣлъ далъ самъ

оставката по причина на слабото му здравіе и боето царцата Викторія прѣвѣла съсъ драго сърце.

Това не ни са вижда твърдѣ достаточнo. Н. П. лордъ Люнсъ е бѣлъ напрешъ посланикъ при американскитъ дворъ и е сынъ на лордъ Едмундъ Люнса, главенъ командантинъ на англиската флота въ карѣмскитъ бой. Ний хранимъ надѣжди чи новиятъ посланикъ на Велика Британія ще знай да придобіе сжщити онія симпатии които придоби предшественикътъ му.

ГРЪЦИ.

Гръцкото царство са радува съсъ една голѣма тишина. Здравіето на хората не остава нищо да са желай. Холерата не са е поѣвила още. Камарата прѣкъснала своити заседания за четирисетъ дена и по голѣмата частъ отъ депутатити отишли по областити дѣто жетвити сж зафанати.

Слуховити за едно министерско промѣненіе земѣтъ отъ день на день по-голѣмо утврѣненіе. Това промѣненіе са състояло въ наданіето на министрити на вътрѣшнитъ работи, на мореплаваніето, на правосѣдието и на войната.

Предъ да прѣкъснѣ заседанията си, камарата разскакала единъ извъреденъ кредитъ въ министерството за да са покрятъ разносцити на царството. Освѣтъ това, тя одобрила и заѣматъ отъ шестъ милиона драхми когото правителството има намѣреніе да направи.

СЪКАКВИ ПЪЩА И ПОВИНИ.

— Писма дошли отъ Малта извѣстиватъ чи холерата зафанала да мори съсъ голѣма яростъ въ тоя островъ.

— Казуватъ чи холерата са появила въ Дамаскъ.

— Една кореспонденція отъ Браила извѣстива чи холерата са появила въ Галацъ и Браила съсъ голѣма строгостъ. Много случаи на холера са потвърдили и въ Тулча.

— Сиръ Ханри Булверъ, англишки посланикъ въ Цариградъ, са промѣни. На нѣгово мѣсто са отрѣди лордъ Люнсъ.

— Тѣ дни станали голѣми сжщѣния въ Букурещъ и Крайова.

— Н. Високоръцодобіе Отецъ Патапалъ който са намира въ Молдо-Влахія, благоизволи да подари два листа отъ Турція за Скопѣ и Охридъ.

— Прочитами въ Журналь д е Консантинопаль.

Сега когато холерата царува въ градѣтъ ни, ний мислимъ да обърнемъ вниманіето на публиката върху единъ отъ най-задушмѣнитъ цѣрови срѣщу холерата. Тоя лѣкъ са казува Миканія Гюако който са употрѣбава въ Мексика, Гуатемала като едно срѣдство сигорно срѣщу ухапваніята на змійти.

Много доктори го намѣриха за твърдѣ задушмѣнъ противъ холерата, и Док. Шаберъ, който е излекувалъ повече отъ хиляда холеричи съсъ Гюако, го прѣпоручава като едно сигурно срѣдство въ началото на болестта и били въ развитіето ѣ; то възбужда противодѣйствието по скоро и по енергически отъ сичкити други срѣдства.

— Холерата са появила въ цѣла Европа. Въ Франция са потвърдили нѣколко случаи. Въ Италия бѣла по силна. Казуватъ чи въ Акона и въ други градища умирали на день по 100—200 души.

ИЗВѢСТІЕ.

ДОХОЖДАНІЕТО НА ЛѢКАРЯТЪ Л. ЛАМЕРЪ ВЪ ЦАРИГРАДЪ.

Лѣкарятъ Л. Ламеръ, членъ отъ царското училище на хирургити въ Англитера, лиценціатъ отъ царското медицинско училище въ Единбургъ, лиценціатъ отъ царското медицинско общество въ Лондра, докторъ въ медицината при Ерлангенскитъ юнивирситетъ, сынъ на лѣкарятъ Самуилъ Ламера, отъ 37 Бедфордъ-Скара, Лондра, съчинителъ на прочутото списаніе лично предупазваніе (презервативъ персоналъ), има честь да навѣсти на публиката, чи е дошѣлъ веки въ Цариградъ, на Цера, на голѣмата улица № 159 за визити на званіето си и чи нѣгови консултации върху сѣкакви случаи слабости, безилии и безплодія, които произхождатъ отъ скриничити немощности на младостта и на узрѣлостта възраст, ще ставатъ, презъ малкото му стоаніе въ градѣтъ ни, лично или писмено сѣвъ день отъ 10 сахата до 3 сахата слѣдъ пладна и отъ 6 до 9 сахата вечерѣта, по европейски.

Лѣкарятъ Ламеръ обнародува едно ново издание съ граури (образи) и случаи и пр. пр. отъ съчиненіето си което са нарича:

ЛИЧНО ПРЕДУПАЗВАНІЕ.

Лѣкарско популярско опитуваніе върху испѣлването на неврическата и тѣлесната слабостъ които произхожда отъ уединенни навикувенія, отъ безмѣрности, отъ тропикални хави.

Когато има възможностъ за едно съмнѣніе, което поврѣжда частіето на животѣтъ ни както и частіето на другити хора, умѣтъ и нѣравоученіето ни правятъ една дължностъ за да го рѣшаваме. Това е едно дѣло което несприятелити на женіето, масленіето, бекитство, мисленіето и финансовото отслабване имѣтъ наворѣтъ си въ ирцини на които коренѣтъ е проникналъ въ проектѣта на животѣтъ и на когото плодѣтъ прави да чувствуваме горчивинѣтъ му вкусъ подиръ много врѣме.

Отъ двансетъ години, лѣкарятъ Ламеръ са е посвѣтилъ за лекуваніето на тѣ безредби и съчиненіето му за лично предупазваніе ни учи какъ принадлежностити на мжжикитъ възраст са зарабятъ и отслабнуватъ и какъ могатъ да са поправятъ и уназятъ здравни и силни до една далечна епоха на животѣтъ.

Това списаніе са продава по 1 франкъ и 50 сантима или по добъръ по 6 гр. и 30 п. при книгопродавцити Кьехлеръ и Венсъ, голѣма улица Цера, № 323 и са испроважда свободно съ пощата споредъ надништѣтъ за 2 франка. Болнитъ въ Турція и сѣсѣднитъ страни са умоляватъ да са отнесатъ колкото е възможно по скоро при лѣкарятъ Ламеръ, защото други работи го викатъ да отиди сега скоро въ Англитера.

Сѣко писмо за консултация трѣбува да е придружено съ 25 франка, бѣло въ банкерски билетъ било въ полица до единъ сарафинъ или търговецъ. Лѣкаръ Л. Ламеръ.

Бейоглу, голѣма улица, № 159

УНИКА на докторѣтъ ПАДИТА.

Предупазителни лѣкови срѣщу холѣрата, болзити на главата и прѣстѣскуваніята на стомахѣтъ.

КАПКИ за УЗРЕПЛЕНІЕ на СТОМАХѢТЪ на Д. ВУФФОНА.

ЦѢЛТЕЛНИИ и ХЕРПЕТИЧЕСКИ БАЛСАМИ на Д. МОРИСА.

СПИРТЪ за КОСМИТИ на Д. ГЕРСОНА. ГЪРДНИ БЕЛИ СПИРОСИ на Д. Ж. А. В. МАИЕРА.

Тѣ лѣкови са намратъ за проданъ въ Галата срѣщу хараджи, № 12, близо при мостѣтъ.

ПРОТИВОХОЛЕРИЧЕСКА ТЕНТУРА.

Тентура на Гюако, цѣръ срѣщу холерата. Тоя цѣръ, който са употрѣблява твърдѣ много въ Америка срѣщу ухапваніето на змійти, са е даявалъ док. Шаберъ въ хиляди холерически случаи съсъ най голѣмъ успѣхъ.

Тентурата приготвена споредъ предписаніето на док. Шаберъ са намира въ англишката спидарія на Галата, Санджкчларъ, улица Чомалекчи, № 9.

Цѣна на шишето 12 гроша.

Продажба топтанъ и надрѣбно. Испроваждане по областити.

Белѣжка. Книжката която е залепена на шишето убажда какъ трѣбува да са зема лѣкѣтъ.

Отговорникъ Никола Геновичъ.